

[J. Chr. Jensen.]

den Løsning, som dette Forslag giver, tror jeg, det andet vil komme af sig selv, for saa kommer man ind i Mysteriet, saaledes at der skabes Lys i det, og saa snart det sker, vil ogsaa den lovgivende Myndighed kunne se, at der maa ske mere, end der sker ved dette Forslag.

Ordningen, som den nu er, koster Staten gennemsnitlig 18 139 273 Kr. pr. Aar. Jeg har, da jeg mente, det kunde have Interesse, ud af Betænkningens Tal foretaget en Specifikation, en Udregning af, hvorledes disse Tal ligger. Men der er en Del forskellige Beløb, som slet ikke har kunnet medregnes, fordi det hele har ligget og stadig ligger i et Kaos, som næsten ikke er til at komme til Bunds i. Det er ogsaa derfor, Kommissionen, som har arbejdet meget energisk, har været omtrent 6 Aar om at naa til Ende. Det er sikkert rigtigt, som den højtærede Minister sagde i sin Forelæggelsestale, at Statens Bygningsvæsen koster ca. 20 Millioner om Aaret. Jeg har her det Gennemsnit af Bygningsvæsenets Udgifter igennem 7 Aar, som Kommissionen har opført. Man deler Statens Bygningsvæsen i to Hoveddele, og det er denne Fordeling, jeg synes har nogen Interesse: man holder de militære Ministerier og Statsbanerne paa den ene Side og de øvrige Ministerier paa den anden Side.

Til Nybygninger bruges der gennemgaaende om Aaret til Ministeriet for offentlige Arbejder og de militære Ministerier 3 633 455 Kr. og til de øvrige Ministerier 4 573 006 Kr. Det bliver i alt til Nybygninger 8 206 461 Kr. Til Hovedreparationer og Vedligeholdelser medgaar der til Ministeriet for offentlige Arbejder og til de militære Ministerier 4 239 356 Kr. og til Hovedreparationer og Vedligeholdelser til de andre Ministerier 4 498 318 Kr. Det bliver i alt 8 737 674 Kr. til disse Formaal. Altsaa, man ser, at Nybygningskontoen og Reparations- og Vedligeholdelseskontoen deler sig med godt 8 Mill. Kr. til hver; det bliver i alt 16 944 135 Kr. Til at føre Tilsyn med denne Virksomhed er der medgaaet gennemsnitlig i disse 7 Aar pr. Aar til Arkitekthonorarer ved Nybygninger 196 289 Kr. og til Ingeniører 78 942 Kr., i alt 275 231 Kr. For Tilsyn og som Honorar ved Hovedreparationer og Vedligeholdelser har Arkitekter modtaget 191 320 Kr. og Ingeniører 52 097 Kr., ialt 243 417 Kr. Men desforuden er der for Tilsyn af Bygningsvæsenet indenfor Krigsministeriet, Marineministeriet og ved Statsbanerne medgaaet til faste Lønninger 634 644

Kr. Desforuden betales der aarlig til Præstegaardskonsulenter gennemsnitlig 26 531 Kr. og til Konsulenter for Kirkers Opvarmning, som Staten maa betale, 10 607 Kr. og til Bedømmelse af Tegninger til Skoler 4 708 Kr. Endelig er der medgaaet til Rejse og Dagpenge aarlig 70 941 Kr. Det høje Tings Medlemmer vil altsaa se, at der til denne Bygningsvirksomhed er medgaaet til Honorarer, Tilsyn og Rejser i alt 1 266 079 Kr. pr. Aar; og det bliver i alt for Bygningsvæsenet 18 210 214 Kr.

Det kan ikke nægtes — og det vil heller ingen benægte —, at dette er en stor og meget omfattende Virksomhed, og denne Virksomhed sorterer under saa godt som alle Ministerier, ja under saa godt som alle Kontorer, og foruden under en hel Række for en stor Del ukendte Institutioner, tror jeg, udenfor Ministerierne, og jeg tør sige, at alt foregaar uden nogen effektiv Kontrol fra Statens Side. Alle de forskellige Embedsmænd, som har med disse Sager at gøre, kan fornuftigvis ikke forudsættes at kunne føre blot nogen Kontrol med dette store og for dem naturligvis fuldkommen ukendte Væsen. Staten har kun en Ting at gøre i dette Forhold, og den kan heller ikke gøre andet: det er at betale. Den maa betale de Regninger, der kommer ind, uden at den har nogen som helst ansvarlig Sagskundskab til at kontrollere dette System. Nu vil man maaske sige: Ja, men det kan Bygningsinspektørerne jo gøre. Ja, selvfølgelig kan de det, men Bygningsinspektørerne er ikke helt uhildede i denne Sag, eftersom de jo ikke alene fører Tilsyn, men ogsaa projekterer og bygger, og derved bliver de en saadan Part i Sagen, at det er aldeles paakrævet at have en anden fuldkommen uildet, men ogsaa saglig Bedømmelse af en eller anden Art af disse store Ting. Om disse Forhold gjorde det ærede Medlem Hr. N. Neergaard den Bemærkning, som egentlig er træffende: at alle rider den taalmodige Hest, som hedder Statskassen. Stærkere tror jeg egentlig ikke det kan siges. Der er intet Medlem af Rigsdagen, der i denne Sag har gjort et saa energisk Arbejde som netop det ærede Medlem Hr. N. Neergaard, og det ærede Medlem har sagt saa kraftige Ord i denne Sag, at hvis jeg i Dag vilde bruge saadanne Ord; vilde den højtærede Formand paatale det — jeg ved for Resten ikke, om den daværende Formand ikke har paatalt disse det ærede Medlems Ord. Meget stærke Ord har det ærede Medlem Hr. N. Neergaard brugt i denne Sag, og det viser, at han har omfattet den med en meget